

UDK 811.163.42'367.624:811.161.2

**NAJPRODUKTIVNIJI MODELI
TVORBE PRILOGA
U HRVATSKOM I UKRAJINSKOM JEZIKU**

Oksana Timko Đitko

*Filozofski fakultet Zagreb,
Odsjek za istočnoslavenske jezike i književnosti,
Katedra za ukrajinski jezik i književnost,
Ul. Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb, Hrvatska,
tel. 00385916232679, e-mail: okditko@ffzg.hr*

Prilozi su specifična i važna vrsta riječi i po svojoj strukturi i po svojim morfološkim, sintaktičkim, semantičkim osobitostima. Znanstvenici ih često smatraju amorfnom vrstom riječi i klasificiraju u istu skupinu s prijedlozima, veznicama, uzvicima. Najvažnija karakteristika priloga je to da su oni punoznačna vrsta riječi. Važna osobina priloga je njihova tvorba: najveći dio ih je stvoren od posebnih oblika punoznačnih vrsta riječi (imenica, pridjeva, glagola, zamjenica i brojeva). Svaka od punoznačnih vrsta riječi ima svoj osobiti način adverbijalizacije, koji mijenja samu morfologiju, ali i semantiku riječi. Nama je cilj pronaći, definirati i analizirati modele adverbijalizaciju u ukrajinskom i hrvatskom jeziku te pojasniti i pronaći produktivne načine tvorbe priloga.

Ključne riječi: prilog, porijeklo, dijalektizam, izvedenica, afiksacija.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vpl.2018.69.9300>

Prilozi su specifični vrlo važna vrsta riječi kako po svojoj semantici tako i prema svojim strukturalno-gramatičkim značenjima. Prva i osnovna karakteristika priloga je da su oni punoznačna vrsta riječi kao imenice, pridjevi, brojevi i glagoli. Oni upravo i imaju leksičko značenje svojih tvorbenih riječi. Prilozi mogu nastati od bilo koje punoznačne vrste riječi, a istovremeno ne postoji jedan zajednički model tvorbe nego svaka vrsta riječi ima svoje načine adverbijalizacije. Upravo stoga prilozi objedinjavaju tako različite po svojoj strukturi riječi: čak, jako, bezbožno, gore, dvaput, četvoronoške, ljeti.... To su riječi koje se na prvi pogled ne mogu ujediniti u jednu skupinu.

Za razliku od promjenjivih vrsta riječi, čiji su oblici "morfologizirani" i zato ih je lakše opisati, nepromjenjive riječi, a posebno prilozi, tvore posebnu skupinu. S jedne strane oni su najraznovrsnija vrsta riječi, oni su, uvjetno rečeno "riječi svih vrsta" [11: 243], ali su i gramatikalizirane i zato polifunkcionalne.

Prilozi su u tradicionalnoj gramatici opisani kao vrlo heterogena vrsta riječi. Nastaju na mnogo načina. Jedan je od njih, najčešći i najplodniji, adverbijalizacija ostalih vrsta riječi u priloge. Osim preobrazbom, prilozi nastaju i primarnim tvorbenim načinima: sufiksalsnom tvorbom, prefiksalsnom tvorbom, prefiksalsno-sufiksalsnom tvorbom, srastanjem i slaganjem.

Prilozi imaju dodirnih i više ili manje izravnih crta sa svim vrstama i kategorijama riječi. Sve ove opće odrednice i definicije priloga zajedničke su i ukrajinskom i hrvatskom jeziku.

Oba jezika su slavenski jezici te stoga u mnogim morfološkim odrednicama bliski. Cilj nam je istražiti koliko su se praslavenski modeli tvorbe priloga zadržali u njima. Također ćemo istražiti i produktivne modele tvorbe u svakom od njih. Jer, premda i ukrajinski i hrvatski imaju zajedničko porijeklo, tijekom vremena je svaki od njih sačuvao, razvio i stvorio svoje frekventne modele tvorbe priloga.

Prilozi su vrsta riječi kojoj je posvećeno malo znanstvenih istraživanja, posebice sustavna istraživanja u kojima se uspoređuju prilozi u ukrajinskom i hrvatskom jeziku praktički ne postoje.

Stoga nas je zanimalo kako su se prilozi promijenili u ovako srodnim, a ipak udaljenim jezicima. Pažnju nećemo usmjeriti na vrste priloga nego na njihovu tvorbu. Također, nije nam cilj pronaći priloge istog značenja u ova dva analizirana jezika, nego ćemo pažnju usmjeriti na modele tvorbe te pokušati pronaći ono što je danas zajedničko ukrajinskom i hrvatskom jeziku u načinu tvorbe priloga.

Manja skupina priloga prisutna danas u oba analizirana jezika su bezprijedložni prilozi: u hr. *gdje, nigdje, tamo; malo, dobro, daleko*, u ukr. *де, ніде, там; мало, добре, далеко...* Puno veći broj priloga nastaje leksikalizacijom prijedloga s imenicama, zamjenicama, pridjevima, adverbijalizacijom...

Olga Pyskač, u svom radu o priložima u ukrajinskim govorima Zakarpatja, kaže da je 40 % priloga općeslavenskog porijekla, to su uglavnom prilozi nastali od osnova nekadašnjih zamjenica i pridjeva, a također mali dio njih je rezultat adverbijalizacije: *де, ту, там, онако, инак, так онде, нігда, ньгде, дома, думу, вичур, днис, літіс, лоны, ледвы, давно, тихо, благо, красно, мало, много, добри, красні* [6: 99].

Osim preobrazbom prilozi nastaju primarnim tvorbenim načinima: sufiksalsnom tvorbom (*jesenas, mjestimice*), prefiksalsnom tvorbom (*prebrzo, nedaleko*), prefiksalsno-sufiksalsnom tvorbom (*naglavce*), srastanjem (*nizbrdo, izjutra*) i slaganjem (*poludesno, polulijevo*) [8: 559].

Govoreći o sufiksalsnoj tvorbi priloga, Babić navodi čak dvadeset i četiri sufiksa. Po tome se hrvatski razlikuje od ukrajinskog jezika, jer kod njegasufiksalsna tvorba nije tako bogata. To su prilozi kao: *naglavačke, jesenas, večeras*, od glagolskih osnova: *kradomice, neprestance, letimice*, od priloga: *ničice, pješice...* [8: 560].

U prefiksalsnoj tvorbi postoji višesličnosti: *do- dovde, dotle, dokle, dosad; ne- nerado, nekako, negdje, nekad, nekoliko; ni- nikako, nigda, nigdje, nikad, nikamo...*; *od- odavde, odatle, odakle, odsad; po- poblizu, podaleko, počesto, pokatkad, poodavno, ...*

Težak i Babić u svojoj gramatici uopće ne spominju i ne opisuju prefiksaciju kao potencijalan način tvorbe priloga [13: 96], Silić i Pranjkić navode samo četiri prefiksa: *do-*, *po-*, *pre-* i *preko-* [12: 134], a Barić i ostali osim već nekih spomenutih navode i prefikse *o-* (*olako, osrednje*), *polu-* (*poluglasno, polumrtvo*) i *pro-* (*prohladno*) [9: 388].

U prefiksalsno-sufiksalsnoj tvorbi radi se o tvorbenom procesu u kojem obično prijedlog postaje prefiks, a osnovi se dodaje sufiks. Među plodnijim sufiksima u hrvatskom jeziku su *-ce*, *-ice*, *-imice*, a slabije plodnima *-ke*, *-aške*, *-uške* [8: 563]: *izdaleka, iskosa, nasmrt, navečer, napolje, naživo, napolju, nizbrdo, ujutro; doslovce, uzastopce, naizmjenice, posebice, nehotice, natraške, natrbuške*.

Sraslice su vrlo česte u priložnoj tvorbi. To su riječi koje se češće upotrebljavaju u priložnim vezama te na taj način popirne priložno značenje i srastu u jednu riječ. Budući da je prijelaz značenja postupna pojava, teško je odrediti kada jedna takva veza postaje prilog

[8: 564]. Prijedložno-imeničke sraslice *sudoduše, naime, napolje, naoko, odoka, odreda, prekoputa, smjesta, navijek, uvijek...*

Ovdje spadaju i ukrajinski prilozi: *взимку, вночи, восени*, čiji bi ekvivalenti u hrvatskom bili bezprijedložni izrazi *zimi, noću, jesenas...*

Barić i ostali navode samo nekoliko primjera sraslica upozoravajući da ih najviše nastaje srastanjem prijedloga s raznim vrstama riječi i da srastanjem broja priloga ili zamjenice s glasovnim nizom *put* nastaju prilozi količine: *dvaput, triput...*

Pokušat ćemo usporediti tvorbu priloga prema polazišnoj vrsti riječi. Istovremeno ćemo pokušati usporediti modele tvorbe od svake polazišne vrste riječi i vidjeti koliko su oni podudarni u današnjem ukrajinskom i hrvatskom jeziku. Pri usporedbi nam nije cilj pronaći iste priloge u oba jezika, nego pronaći istovjetne modele po kojima nastaju prilozi.

Najproduktivniji izvori nastanka priloga u oba analizirana jezika su pridjevi i imenice.

Prilozi nastali od pridjeva. Prilozi od pridjeva nastaju na dva načina: ili okamenjivanjem jednog padežnog oblika pridjeva, najčešće nominative srednjeg roda, ili srastanjem prijedloga s pridjevom u nekom kosom padežu.

	ukrajinski	hrvatski
besprijedložna tvorba	весело, гордо, радо низько, радісно, соромно	veselo, gordo, rado, nisko, radosno, strašno
	добре, байдуже, хороше, боляче, гаряче	gore, vruće, bolje, lakše, ružnije
З, за, до +G	звисока, здалеку, стиха, злегка, зліва, завидна, замолоду досита, догола, дочиста, допізна	svisoka, izdaleka, slijeva, zdesna, do gola, dokasno, do kraja
На, за, в + A	начисто, наголо, наново, надовго, заново, задовго, востаннє, вперше, втретє	načisto, nanovo, zadugo
В, на + L	вповні, напоготові, нарівні	
По + D	попросту, потиху, поблизу, по-новому, по-старому, по-простому	poblizu, potiho po-novom

Prilozi nastali od imenica. I. Maretić u svojoj gramatici ističe kako su neki prilozi zapravo ovaj ili onaj padež neke imenice, pridjeva ili zamjenice [10: 223] Njegova tumačenja i objašnjenja nastanka priloga od imenica drže se povijesnog razvoja jezika, a neke se od tih riječi po suvremeniim klasifikacijama i ne smatraju prilozima. No i danas su neki padežni oblici u hrvatskom jeziku, a posebno instrumentalni, u velikoj mjeri adverbijalizirani: *godinama, korakom, krišom, stranom, trkom, rodom, dupkom, netragom...*

	ukrajinski	hrvatski
N	жаль, страх, шкода, сором, ганьба	šteta, sramota, strah, žao
G	вдома, вчора, кружка, сторчка, рубя	doma
I	вихором, горою, низом, верхом, боком, силою	trkom, diljem, dupkom, korakom, krišom, noću, danju, srećom
I mn.	верхи, цапки, рачки, пішки	godinama, danima, satima
Idv.	кружкама, ревма	

U oba jezika je puno više priloga nastalo leksikalizacijom prijedloga i imenice u nekom kosom padežu, najčešće genitivu, akuzativu i lokativu.

	ukrajinski	hrvatski
без, від до, з, за + G	безвісти, відразу, догори, донизу, додому, спочатку, зранку, зроду	bestraga, ispočetka, doduše, izjutra, odoka
з, на, за, над, під, по, через + A	удень, вперед, вбік, насилу, наполовину, назад, навіки, заміж, надвечір, підряд, попліч	nazad, naprijed, usput
з, під + I	згодом, зрештою, підсподом	
в, на, по + L	вранці, вночі, надворі, нагорі, попереду, поволі	
на + L	наприкінці, напередодні	

Prilozi nastali od brojeva. Prilozi mogu nastajati i aderbijalizacijom rednih i adverbijalizacijom glavnih brojeva i pritom ne pripadati istoj vrsti priloga.

Od glavnih brojeva nekim tvorbenim načinima nastaju i drugi prilozi: *jedanput, dvaput, jednostruko, dvostruko, udvoje, utroje*, a od rednih priloga poput: *drugamo, drugdje, drukčije*. Pranjковић pravim prilozima s brojevnom semantikom naziva one koji su nastali od glavnih brojeva: *nadvoje, utroje, jednom, jedanput, dvokratno, trostruko*, a za redne brojeve srednjeg roda kaže da funkcioniraju kao rečenični prilozi konektori: *Prvo, treba dobro o svemu razmisliti, drugo, treba sve pripremiti, treće...* [11: 30].

	ukrajinski	hrvatski
за + A	заодно	zajedno
у (в) + L	удвох, утрьох, вчотирьох	
у (в) +A (зб)	удвоє, втроє, вчетверо, надвоє, натроє нашестеро	udvoje, utroje, učetvero, nadvoje

Prilozi nastali od zamjenica. Prilozi zamjeničkog porijekla još čuvaju semantičke i tvorbene veze s onim zamjeničkim osnovama od kojih su stvoreni. Oni su nastali relativno nedavno od padežnih oblika zamjenica: *zato, što, zašto, nizašto, zatim...* Oni koji su derivacijski povezani s pridjevskim zamjenicama (posvojnima ili odnosnim), stvoreni su dodavanjem prijedloga *po* i oblika dativa zamjenice.

	ukrajinski	hrvatski
-де	де, інде, онде, ніде, деінде, десь, дедали, подекуди, де-не-де	gdje, ondje, nigdje, ponegdje
там, тут	таменьки, тутечки, тутки, звідти, там, тут	tamo, tu
-уди	куди, сюди, туди, всюди; подекуди, звідусюди, повсюди, нікуди	kuda, ovuda, tuda, svuda, nikuda
къ, ть, съ	звідки, звідти, звідси	
къ, ть, съ + - ли, -дѣ, -гды	коли, ніколи, тоді, іноді, завжди відколи, відтоді	kada, tada, sada, dotada
до, по + къ, ть, съ (A)	доки, поки, доти, поти, досі	dokad, dotad
ть, вьсь, акъ	так, сяк, всяк, інакше, отак, відтак, абияк, як-не-як	tako, svakako
сь	колись	danas, noćas, zimus, ljetos, sinoć
-ки	скільки, стільки, наскільки, настільки	koliko, toliko
той, що, весь	тому, чому, почому, причому, при-тому, нащо, навіщо, занадто, нізачо, пощо, затим, зовсім, потім, втім	čemu, zašto, zato, nizašto, zatim, sasvim, potom
по + D	по-своєму, по-моєму, по-нашому, по- вашому, по-їньому	po mojem, po našem

Zamjenička adverbijalizacija je dala veliki broj često korištenih derivata, ali ona ipak tvori zatvorenu skupinu za koju se ne može pronaći jedan produktivni model.

Prilozi nastali od glagola. Prilozi glagolskog porijekla su nastali kao rezultat promjene oblika glagolskih priloga i glagolskih pridjeva. Gubitak nastavaka glagola označava neutralizaciju morfoloških kategorija, koje oni iskazuju. Tako se anuliraju usko-glagolske kategorije vremena i načina, a također druge, posebno kategorija lica, broja i roda. Kategorija vida takvom promjenom ne gubi svoje značenja jer se ona realizira ne kroz nastavke. U procesu adverbijalizacije, glagolski prilozi gube vidska i vremenska obilježja, a glagolski pridjevi – obilježja vida, vremena, roda, broja i padeža. Osim glagolskog priloga ne postoje drugi glagolski oblici koji bi bili bliski priložima. Kod pravih glagolskih priloga (*pišući, čitajući*) veza između priloga i glagola je očita. Drugi “nepravi” prilozi glagolskog porijekla su nastali afiksacijom [9: 276]: *na stoječki, začuđeno, ležečki; навстоячки, навсидячки, навлежачки*

Adverbijalizacija glagola i tvorba glagolskih priloga odvija se morfološki, uz pomoć odgovarajućih tvorbenih sufiksa, koji, kao i pravi piloški sufiksi, tvore od višeobličnih glagola jednooblične, nepromjenjive i praktički, morfološki bezkategorijalne priloge glagolskog porijekla. Pojedini znanstvenici tvrde da su i sami glagolski prilozi po svojoj strukturi prilozi glagolskog porijekla, tako da su i oni sami već rezultat adverbijalizacije i da u svojoj semantici imaju više priloške semantičke osobine nego glagolske (u prvom redu izgubljena je mogućnost konjugacije) [4: 319].

Složeni prilozi – sraslice. U ovu skupinu spadaju tvorbe raznovrsnog sastava, koje mogu biti svedene na nekoliko vrsta:

- a. prilozi nastali od pridjeva, imenica i glagola;
- b. prilozi nastali na bazi leksikaliziranih sintagmi kojima u suvremenom jeziku ne odgovaraju živi sintaktički modeli;
- c. prilozi nastali reduplikacijom riječi ili osnova ili spajanjem dva sinonima;
- d. frazeološke sintagme priložnog karaktera.

	ukrajinski	hrvatski
a.	легковажно, самостійно, рівномірно, власноручно; голіруч, босоніж, стрімголов	lakomisleno, samostalno, vlastoručno, goloruko, strmoglavce, istovremeno
b.	споконвіку, повсякчас, напівдорозі, водночас,	bogme, bogtepitaj, takoreći
c.	день у день, близько-близько, рано-вранці, тяжко-важко, зроду-віку, більш-менш, тут-там десь-недесь, де-не-де	dan za danom, više-manje, tu i tamo, amotamo, kako-tako, pošto-poto, navrat-nanos, danas-sutra, dan-danas
d.	Грішним ділом, з гріхом пополам, ні з сього ні з того, курам на сміх	ni tu ni tamo

Kao što smo vidjeli, prilozi su tvorbeno vrlo raznovrsna vrsta riječi. U svakom jeziku postoji nekoliko tvorbenih modela po kojima se mogu stvarati novi prilozi, također u svakom jeziku postoji sloj starih, praslavenskih priloga.

Cilj nam je bio usporediti zajedničko nasljeđe koje se zadržalo u analiziranim jezicima te istražiti srodnost produktivnih modela tvorbe priloga u oba analizirana jezika.

Zbog ograničenog prostora provedena analiza ne može biti potpuna i iscrpna, ali na osnovu nje zaključujemo:

1. bez obzira na “periferni” položaj priloga u svakom od analiziranih jezika u njima je malo zajedničkih općeslavenskih priloga;

2. sufiksalna tvorba priloga bogatija je u hrvatskom;

3. prefiksalna tvorba u oba analizirana jezika je slična;

4. sraslice su najproduktivniji način tvorbe priloga. Sraslice imenskog porijekla su najraznovrsnije;

5. preobrazba priloga od pridjeva je međusobno bliska i u oba jezika jednako produktivna;

6. tvorbeni modeli priloga su toliko raznovrsni, a ipak toliko srodni i bliski u ukrajinskom jeziku, da ova analiza nikako nema za cilj biti konačna i potpuna.

Literatura

1. *Бевзенко С.П.* Исторична морфологія української мови / С. П. Бевзенко. – Ужгород : Закарпатське обласне видавництво, 1960. – 415 с.
2. *Брошняк О.* Відіменникові прислівники в українських говорах Закарпаття / О. Д. Брошняк // *Культура українських Карпат.* – Ужгород, 1994 – С. 584–591.
3. *Висоцький А.* Зони функціонування компаративних і суперлативних прислівників / А. Висоцький // *Лінгвістика.* – 2010. – С. 105–111.
4. *Вихованець І. Р.* Теоретична морфологія української мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська. – Київ : Унів. вид-во “Пульсари”, 2004. – 398 с.
5. *Кучеренко І. К.* Теоретичні питання граматики української мови / Ілля Кучеренко. – Вінниця : Поділля, 2003. – 462 с.
6. *Пискач О.* Про особливості творення деяких прислівників українських говорів Закарпаття // *Філологічні обрії.* – Ужгород, 1995. – С. 97–101.
7. *Соколова С. В.* Частиномовна кваліфікація функціональних відприслівникових ономів в українській мові / С. В. Соколова // *Філологія. Мовознавство.* – Київ, 2010. – Вип. 125. – Т. 138. – С. 83–87.
8. *Babić S.* Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku / S. Babić. – Zagreb : NZ Globus, HAZU, 2002. – 618 s.
9. *Barić E.* Hrvatska gramatika / E. Barić i dr. – Zagreb : Školska knjiga, 1997. – 696 s.
10. *Maretić T.* Gramatika hrvatskoga jezika za srednje škole / T. Maretić. – Zagreb : Knjižara L. Hartmana, 1913. – 246 s.
11. *Pranjković I.* Prilozi kao “riječi sviju vrsta” / I. Pranjković // *Suvremena lingvistika.* – Zagreb, 1992 – № 34 – С. 243–249.
12. *Silić J.* Gramatika hrvatskoga jezika / J. Silić, I. Pranjković. – Zabreb : Školska knjiga, 2005. – 147 s.
13. *Težak S.* Gramatika hrvatskoga jezika / S. Težak, S. Babić. – Zagreb : Školska knjiga, 1992. – 137 s.

References

1. *Bevzenko S.P.* Istorychna morfologiya ukrayins'koyi movy / S.P. Bevzenko. – Uzhgorod : Zakarpats'ke oblasne vydavnyctvo, 1960. – 415 s.

2. *Broshnyak O.* Vidimennykovi pryslivnyky v ukrayins'kyh govorah Zakarpattya / O. D. Broshnyak // Kulytura ukrayins'kyh Karpat. – Uzhgorod, 1994 – S. 584–591.
3. *Vysoc'kyy A.* Zony funkcionuvannya komparatyvnyh i superlatyvnyh prislivnykiv / A. Vysoc'kyy // Lingvistyka. – 2010. – С. 105–111.
4. *Vyhovanec' I. R.* Teoretychna morfologiya ukrayins'koyi movy / I. R. Vyhovanec', K.G. Gorodens'ka. – Kyiv : Univ. vyd-vo “Pul'sary”, 2004. – 398 с.
5. *Kucherenko I. K.* Teoretychni pytannya gramatyky ukrayins'koyi movy / Illya Kucherenko. – Vinnyc'ya : Podillya, 2003. – 462 с.
6. *Pyskach O.* Pro osoblyvost'i tvorennya deyakyh prysl'ivnykiv ukrayins'kyh govoriv Zakarpatt'ya // Filologichn'i obriyi. – Uzhgorod, 1995.- С. 97–101.
7. *Sokolova S. V.* Chastynomovna kvalifikaciya funkcional'nyh vidpryslivnykovykh omonimiv v ukrayins'kyyi movi / S. V. Sokolova // Filologiya. Movoznavstvo. – Kyiv, 2010. – B. 125. – T. 138. – С. 83–87.
8. *Babić S.* Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku / S. Babić. – Zagreb : NZ Globus, HAZU, 2002. – 618 s.
9. *Barić E.* Hrvatska gramatika / E. Barić i dr. – Zagreb : Školska knjiga, 1997. – 696 s.
10. *Maretić T.* Gramatika hrvatskoga jezika za srednje škole / T. Maretić. – Zagreb : Knjižara L. Hartmana, 1913. – 246 s.
11. *Pranjковиć I.* Prilozi kao “riječi sviju vrsta” / I. Pranjковиć // Suvremena lingvistika. – Zagreb, 1992. – № 34. – С. 243–249.
12. *Silić J., Pranjковиć I.* Gramatika hrvatskoga jezika / J. Silić, I. Pranjковиć. – Zagreb : Školska knjiga, 2005. – 147 s.
13. *Težak S.* Gramatika hrvatskoga jezika / S. Težak, S. Babić. – Zagreb : Školska knjiga, 1992. – 137 s.

*Стаття: надійшла до редакції 09.07.2018
прийнята до друку 20.08.2018*

MODELS OF ADVERB FORMATION IN THE CROATIAN AND UKRAINIAN LANGUAGE

Oksana Timko Đitko

*Faculty of Humanities and Social Sciences, Zagreb,
Chair of Ukrainian Language and Literature,
Department of East Slavic Languages and Literatures,
Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb, Croatia,
tel.: 00385916232679, e-mail: okditko@ffzg.hr*

Adverbs are the most diverse part of speech. They differ not only according to the formation mode, according to their morphological properties (some have degrees, while others do not ...), but also according to their origin. This is the part of speech that can be formed practically from all kinds of meaningful, variable words. In case of morphological variations, there are formation rules and it is easier to point out the derivatives. The adverbs are the part of speech least determined and least delimited from other parts of speech. Our intention was to study which formation models exist in the Croatian and Ukrainian

languages by means of which adverb are formed. Which of these models are productive, still active today, and which are archaic on the basis of which only few derivatives were formed? The formation models are being classified not only according to its origin but also according to the kind of the adverb being formed so that the use of a certain model for a certain derivatives is never accidental. The analysis itself divides the adjectival adverbs into two groups. The first group is made up of those made through adverbialization by transition of adjectives into adverbs, i. e. by “freezing” of a certain case form of the adjective. In that process, not only a certain morphological form is being petrified, but the semantics of the words is being changed too. Such adverbialized adverbs are being divided into two parts: the ones made by a simple and complex adverbialization. The second group is made up of adverbs made morphologically i. e. most often when the adverbialized forms have already become a usual model according to which adverbs are being formed (so that the former adjectival suffix became a formation suffix), or by adding of other affixes.

Key words: adverb, morphological change, syntactical change, semantic change, affix.